

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

In naše priprave?

Svetovna politika in z njo nujno tudi evropska je pred novo orientacijo. Vezi med državami se rahljajo in pod hegemonijo Amerike se pripravljajo nova grupacija svetovnih sil. Na kongresu svetovskih držav je izjavil Čičerin, da gre za ustvaritev ameriškega bloka proti evropsko-azijskemu. Prvega da bi tvorile, Amerika, Velika britanija in Nemčija, drugega pa Zveza sovjetskih držav, Japonska, Francija, Poljska in Čehoslovaška.

Vse polno dogodkov zadnjih dni dokazuje, da ni trditve Čičerina prazna izmišljotina, temveč da sloni na konkretnih dejstvih. Nova orientacija ameriške in velikobritanske politike v nemškem vprašanju, rastoči pritisk Amerike kot upnika Evrope, nastop anglosaškega sveta za revizijo vzhodnih nemških mej, vse to izkazuje, da mora vsak čas priti do preloma v antanti, pa naj si je bila ta še tako zapečaten s krvjo. Politika ne pozna sentimentalnosti.

Graditev velikobritanskega vojnega pristanišča v Singapuru, graditev ameriškega vojnega pristanišča na Havajskih otokih, dokazuje dalje, da se je rivaliteta med anglosaškim svetom in Japonsko poostрила do skrajnosti. In naravno, ker svetovno vojno je Japonska dobro izkoristila in z geslom Azija Azijatom razširila svojo trgovino po vsej Aziji tja do Suez.

Prodiranje Rusije v Azijo je nadaljno dejstvo, ki pojasnjuje verjetnost nastanka evropsko-azijskega bloka. Še jasnejše pa postane vse, če se ozremo na karakter držav, ki bi tvorile ameriški blok. Vse tri države so industrijske, vse tri imajo nadprodukcijo in vsem trem manjka odjema. Boj za osvojitve novih tržišč je nujna posledica nadindustrializacije ameriške, nemške in velikobritanske politike.

Tržišča v zapadni Evropi, Ameriki, Afriki in Avstraliji so že razdeljena, nova je mogoče osvojiti le v vzhodni Evropi, Kitaju in ruski Aziji, kjer trpi nad pol milijona ljudi na pomanjkanju v industrijskih izdelkih. Notranje zmede Kitajske so že porodile misel o delitvi Kitaja, in najbrže bi se ta že izvedla, če ne bi na vzhodu branila Kitajsko Japonska, na zapadu pa Rusija, ki s klientom: roke proč od Kitaja, vedno bolj prodira v največjo republiko sveta. Samo preko Rusije in Japonske vodi pot v Kitaj, samo s porazom Ruske in Japonske je mogoča osvojitve kitajskega trga. Utemeljitev ameriškega bloka je podana.

V boju med anglosaškim svetom ter Rusijo in Japonsko bi mogla Francija odločiti in kakor v svetovni vojni Amerika želi v vojni za azijske trge uspehe vojne. Zato je treba Francijo vezati in zato naj bi sodelovala Nemčija v anglosaškem bloku.

V tem velikem računu nove grupacije velesil pa ena velesila ni upoštevana, temveč je docela prezrta. Italija ni direktno udeležena niti v ameriškem in niti v evropsko-azijskem bloku. Zgodovina se ponavlja. Kakor je v svetovni vojni, tako bi čakala tudi sedaj Italija in se odločila šele tedaj, ko bi bila njena odločitev najdražje plačana. In kdo dvomi, da ne bi mogla tedaj Italija z novim londonskim paktom doseči vse to, kar ji ni dal oni iz leta 1915?

Z drugimi besedami pa se pravi to: et nostra res agitur, tudi za naše interese gre, pa čeprav komaj vemo, da ob-

Pribičević se mora umakniti.

OSTER ČLANEK RADIKALNEGA »VREMENA« PROTI PRIBIČEVIĆU.

Beograd, 18. maja. Včerajšnje »Vreme« prinaša uvodni članek o nujni potrebi sporazuma med radikali in radičevci. Članek je zelo oster in zato tembolj značilen. V njem se dokazuje, da je Pribičević krivec vsega, kar se dogaja, da se je vrnil med Hrvate in Srbe in in jim ne dovoljuje, da se sporazumejo.

Pribičević je rekel, da se bo odstranil, ko bo prišel čas, da bi bil on ovira sporazumu. Čas je prišel in Pribičević se mora umakniti! To je sodba vseh politikov. Prav tako se je zgodilo Pašiću leta 1918. Pribičević se mora ukloniti, ker ovira sporazum, pa čeprav bi se uklonil le začasno.

Razpoloženje med radikali.

Povodom tega članka, ki je izraz nerazpoloženja javnosti proti politiki samostojnih demokratov, je vaš dopisnik intervjuval več radikalov, ki so v glavnem izjavili sledeče: Radikali iz centra se vedejo, kakor vedno, zelo rezervirano in čakajo dogodke do konca. Vsi dogodki jih zanimajo, toda z odločitvijo odlašajo. Radikali na levi so skrajni prijatelji Ljube Jovanovića. Pravijo, da je njihova politika ona pokojnega Stojana Protića. Ta politika mora sedaj triumfirati. Davidović, da jo je samo kopiral. Ta politika ne more izgubiti. Pribičević se mora umakniti, ker je samo ovira. Zgodovina hoče drugače, kakor hoče Pašić in Pribičević.

Radikali na desnici, ultramonarhisti in Pašićevi pristaši, nočejo prav nič slišati o sporazumu z radičevci. Pravijo, da radičevci niso iskreni. Samo taktizirajo, da bi rešili sebe, svojo stranko in vodstvo. Napravili so se državotvorne, da bi preko državnega aparata lažje dosegli svoj cilj. Vedno je ista politika, samo izhodi so drugi. Mi jim ne verujemo in z njimi ne bomo sporazuma in logična posledica je, da ostanemo s Pribičevićem v nacionalnem bloku. Vse ostalo, kar se dogaja, je naša politična taktika.

Kar se tiče sporazuma samega, je vaš dopisnik pozitivno obveščen, da sporazuma ne bo do jeseni in bo dotlej status quo.

Zakon o kmetijskih kreditih.

Beograd, 18. maja. Včeraj se je vršila seja odbora za proučevanje zakona o poljedelskih kreditih. Pozvan je bil finančni minister, da poda svoje mišljenje o finančni strani tega načrta. Stojadinović je dal obširen ekspeze. Važno je, da je ob tej priliki finančni minister izjavil, da bo šele na jesen v mesecu oktobru možno skupščini predložiti proračun za leto 1926-27. Nato se je vršila debata v posameznosti. Sprejetih je bilo več členov.

Finančni minister je izjavil, da mu bo iz raznih dohodkov mogoče najti vsoto 150 milijonov dinarjev, s katero se bo financirala centralna zemljoradniška banka v Beogradu radi kredita vseh zemljoradniških zadrug v kraljevini. Ta kredit 150 milijonov bo prišel v proračun za l. 1925-26 in za l. 1926-27, torej vsako leto 75 milijonov. Nato pa se bo vsota vsako leto povečala za 100 milijonov dinarjev. Ker je poteklo že pol leta, bomo imeli točno čez 5 let plasiranih 500 milijonov dinarjev, kar bo omogočilo banki eksistenco mnogo prej, kakor se je mislilo.

Dalje je v svojem ekspezeju očrtal finančni način financiranja. Danes bo minister trgovine in industrije na seji odbora poročal o likvidaciji posameznih nesolidnih industrijskih podjetij v kraljevini v korist fonda te banke. Tudi ostala podjetja bodo morala prispevati v ta fond.

Nato se je razvila ostra in dolga dis-

stacija tam daleč v Aziji naravnost neusahljivo bogato tržišče. In zato se bomo morali tudi mi odločiti za eno ali drugo stran in zato se moramo tudi mi zavedati, da naša svoboda še ni definitivna, temveč da bo še enkrat treba stopiti za njo v boj. In v hujši boj, kakor je bil komaj prestani.

Legendarno junaštvo naših polkov bo malo pomagalo, če ne bo tehnična pripravljenost na višku in če ne bo organizacija naroda izvedena v vseh podrobnostih. Italija se pod vodstvom fašistov

kusija, v katero so posegli: Krajač, Kovačević, Behmen, Timotijević, Pušenjak in Kulovec, dalje Kecmanović (SDS) in nekaj radikalov. Diskusija ni bila strankarska, ampak strogo strokovna. Imamo dve struji: prva se je zavzemala za seljake in sirote in je zagovarjala seljaške interese. Zahtevala je, da se dohodki vseh državnih posestev (n. pr. Belje) porabijo za fond zemljoradniške banke. Druga struja pa je struja buržuazije in bankokracije, katere zastopnika sta bila zlasti Velizar Janković in poljedelski minister Krsta Miletić. Zastopniki te struje so zagovarjali interese svojih klientov.

Danes bo odbor delo nadaljeval. Ko bo zakon gotov, bo takoj naravnost predložen narodni skupščini.

POLITIČNO ZATIŠJE V BEOGRADU.

Beograd, 18. maja. Politična situacija je v popolnem zatišju, ker so skupščinske seje odgodene do 25. t. m. Skupščinski odbori delajo in pripravljajo material za skupščino. Večina poslancev je zapustila Beograd. Pavle Radić je ostal v Beogradu in vodi razgovore s Pašićem, Davidovićem in kraljem.

Včeraj ob 12. se je Pavle Radić zopet sestal s Pašićem. Ta sestanek, pred katerim je bila avdijska v dvoru, ima zelo važen političen pomen v času, ko se govori o sporazumu med radikali in radičevci.

pripravlja za ta boj, ne samo vojaško, temveč tudi notranje politično in po reorganizaciji vojske misli Mussolini poklicati v vlado zastopnike nefašistovskih strank.

In naše priprave? Tehnična pripravljenost je stvar vojske, zato o njej ne bomo razpravljali. Toda kako je z organizacijo naroda? Ali more biti bolj mizeren? Ali pa je mogoče računati na zboljšanje, dokler ni izveden sporazum, ki je predpogoj organizacije naroda? Ali razumete zdaj nujnost sporazuma?

Nove dvanajstine na obzorju.

Beograd, 18. maja. Ker potečejo z 31. julijem dvanajstine, bo treba novih. Ko bodo nove dvanajstine izglasovane, smatrajo, da bo skupščinsko zasedanje končano, in da bodo odšli poslanci na letne počitnice do 20. oktobra. V tem času bo vlada v skupščini donesla najnujnejše zakone in bo reševala najnujnejše posle. Dotlej bo padla tudi odločitev glede anketiranih mandatov.

KRALJEVA DVOJICA V TOPOLI.

Beograd, 18. maja. Po odhodu kralja v Topolo se je vršila konferenca vlade, na kateri je Pašić poročal o situaciji, Ninčić pa o dogodkih v sosednjih državah. Kraljevska dvojica se bo nastanila v Topoli v dvorcu kralja Petra in bo prirejala izlete po okolici. Čez nekaj dni potujeta kralj in kraljica na Bled.

ATENTATORSKE AFERE.

Beograd, 18. maja. Preiskava proti bolgarskim atentatorjem se nadaljuje. Beograjska policija je v prošli noči aretirala trojico sumljivih oseb. Sristov, eden izmed atentatorjev, je bil zaslišan in je podal kontradiktorne izjave.

MAKSIMOVIĆ ODPOTOVAL NA DUNAJ.

Beograd, 18. maja. Notranji minister Boža Maksimović je odpotoval na Dunaj in se vrne čez tri dni. Njegovo potovanje je v zvezi z akcijo naše vlade, da se razpusti dunajska komunistična centrala za Balkan.

KONFERENCA MED P. RADIĆEM IN PAŠIĆEM.

Beograd, 18. maja. Po konferenci vlade se je predsednik hrv. selj. kluba Pavle Radić sestal s Pašićem v predsedništvu vlade. Sestanek je velikega pomena v času, ko se govori o sporazumu RR, v času sklepa anketnega odbora. O samem sporazumu se ni moglo govoriti, ker se Pašić vedno ogiba konkretnih razgovorov do poslednjega trenutka. Na sestanku sta govorila o delu anket. odbora, o hrvatskem vprašanju vobče in o vsem sličnem, kar izhaja iz tega. Komunikacije in izjav ni nobenih. Pašić bo danes na seji vlade poročal o sestanku, Pavle Radić pa je takoj odšel v klub, kjer je poročal o sestanku.

RUSKA LADJA ZASEŽENA OD BOLGAROV.

Sofija, 18. maja. Neka ruska ladja, ki je prispela iz Sevastopola, je dne 15. t. m. pristala v Varni. Oblasti so jo takoj zasegle kot sumljivo.

OPOZICIONALCI PRI CANKOVU.

Predsednik vlade Cankov je sprejel Malinova in Mušanova, voditelja (opozicionalne) demokratske stranke. Cankov bo sprejel tudi ostale zastopnike ustavne opozicije in bo z njimi konferiral o notranji situaciji v Bolgarski.

NAREDNIK RUMPEL BO USTRELJEN — JUTRI.

Zagreb, 18. maja. Danes zjutraj bi moral biti ustreljen narednik Rumpel, ki je ubil trgovca Kelkovića. Ker niso našli ugodnega mesta in je nastal spor med civilno in vojaško oblastjo, se smrtna obsodba ni izvršila. Rumpel bo jutri ustreljen v policijskih zaporih in bo nato njegovo truplo prepeljano na pokopališče.

Higijenična razstava na Dunaju in Jugoslavija.

Na Dunaju, 15. maja 1925.

Ta mednarodna razstava je prirejena v največjem stilu. Nazorno nam priča vse, kar je doslej našel in dognal človeški duh, napredujoča znanost, izkustvo in kar ustvarja v prid trpečega človeštva dobro srce.

»Spoznavaj samega sebe« je najlepša smernica-krilatica, ki je bila kdaj izrečena. In zlato zrno tega reka je temelj, smernica te higijenske razstave. — Trebalo bi napisati sto člankov, da bi podali tudi našemu ljudstvu vsaj prilično sliko tega, kar je tukaj nagromadila znanost in dobrotvorna skrb za vse človeštvo. Redke so prilike, da moremo na svoje oči gledati toliko dragocene nauke in si jih neizbrisno vtisniti v dušo; kajti vsi pripomočki nazorna nauka so tu uporabljeni s tolikim razumom, da nam po količini pozornosti pregledu ostane v spominu več nego po večletnem iskanju in učenju po knjigah. — Tu se ti nazorno kažejo vsi predpogoji, da pride človek z dr. v na svet; dalje vidiš vse, kar je dognalo izkustvo, da se zdrav otrok dalje razvija v zdravega človeka. Tu vidiš v slikah, modelih po naravi vse možne zavode za otroke, vidiš, kaj so v tem pogledu že doslej ustvarili Dunaj in vse ostale dežele Avstrije, zlasti Dolnja Avstrija, dalje razne druge države Evrope, posebno Nizozemska, pa tudi Češka in Poljska. — Vidiš pa tudi znakovne vse sovražnike človeškega zdravja. Vsak ud, vsak del telesa ima tu svoj poseben oddelek; v slikah, modelih, pa tudi v naravi vidiš vsak del telesa v zdravem, bolehnem in bolnem stanju; vidiš njegove funkcije in razvoj raznih bolezni. Ali vidiš tudi boj znanosti in izkustva proti vsaki bolezni, vidiš tudi težke operacije (model: kako sloveč specialist šiva srce, čreva, kako gnilo črevo nadomesti, kako pretaka kri iz zdravega človeka v bolnika itd.). Gledaš čudežne uspehe slovečih učenjakov, vse v slikah in modelih iz njihovih rok. — Vidiš vse aparate, ki jih rabijo specialisti, noreš sam gledati v človeka, v želodec, v sapnik itd. Zlata navodila, kako se varovati, kako ravnati v raznih slučajih, statistika, literatura izpopolnjujejo to, kar vidiš pred seboj.

Vidimo pa tudi, kaj so moderni ljudje, velika mesta, ustvarili za vzgojo dece, zdrave in bolne, za delavstvo, uradništvo, sploh za astvarajočega človeka in vse njegove potrebe. Ne samo bolnišnice in sanatoriji, pač pa tudi zdravilišča v naravi, ob jezerih, morjih, v gozdih in visoko v gorah; vidiš umetniški dovršene slike, cele naprave in zavode v miniaturni (model). Imponuje, kar so ustvarili posebno — Nemci; le priznajmo to! Zato so ... tako nevarni vsi sosesčini, zlasti degeneriranim —!

Razstavo dopolnjuje vse, kar spada v udobnost pametnega življenja, rodbine, cele občine. Tu vidiš praktična in zdrava stanovanja, kuhinje, spalnice, dnevne sobe, v mestu in na deželi. Imaš na izbero vsega, kar rabiš — za »v sebe in na sebek, za želodec, glavo in srce. Dobrodelnost, samaritanstvo, sanitetne naprave, »Rdeči križ« itd.) zavzemajo velik del razstave. Samo naštevanje vsega bi nam vzelo mnogo prostora tega lista.

Razumljivo je, da je Avstrija pokazala vse, kar premore. In tega je mnogo. — Ni čuda, saj se je v teh deželah zbiralo vse, kar je najboljšega zmogla velika država.

Pa tudi Češka je dobro zastopana. Napolnila je eno celo dvorano, pa je udeležena (kolikor sem doslej videl) še v treh oddel-

kih. Častno se nam kaže češka znanost, pa tudi socialno skrbstvo sedanje države. Čehi so znali celo poskrbeti za izborni reklamo svojim kopalščem (Karlový Vary, Frant. Lázně, Lukašovice, Pyštan, Trenčianske Toplice); da, celo na našo Adrijo niso pozabili in pokazali so, kaj so doslej tam ustvarili za sebe — Čehi (Rab, Martin dvorec na Lapadu pri Dubrovniku, Gračevo itd.).

In Jugoslavija? Težko je — ne pisati satire!

V nekem kotu se ti pojavi napis: Königsreich S. H. S. Zavzema nekako tri in pol metra prostorno mizo, široko nekako 80 cm. In kaj je tukaj? —

Našejeje!

1. Na steni mala omarica, kakor so one »domačo lekarno« v naših predsohah.

2. Pod njo blazina s štirimi svetinjami; napis: Zasluge srpskom crvenom krstu 1912.

3. Album: Škola čuvarica narodnog zdrav-venog Krsta.

4. Album: Srpsko društvo Crv. Krsta Beograd 1876—1912.

5. Enak album iz Palanke.

6. Album: Škola čuvarica narodno zdrav-lja v Valjevu.

7. Album: Poljanački kiseljak in 15 ste-klenice kisele vode.

8. Trije letniki: Glasnik društva C. K.

9. Pričetek zbirke slik neke mladinske šole C. K.

10. Glasnik pomladka C. K. 1922.

11. Tudi Slovenci smo zastopani. Čujtel Tu je: Album, ki so ga poklonile pomladka-ricice II. dekl. mešč. šole v Mariboru tova-riščam neke v Ameriki. In še en album narodnih razglednic (naših pesnikov itd.), ki spada v to razstavo kakor bunka na oko.

— Na steni je 30 slik iz predvojnne Srbije. Dalje slika sirotišnice v Užicu, ki so jo usta-novili Avstrijci l. 1918 (tako pove napis!); slika neke šole v Apatci iz leta 1877, slika nekega društva za čuvanje narodnog zdrav-lja, slika: prve šole za mešanje i pečenje hleba u Kragujevacu in 6 slik: Letnjikovec za slabunjavu decu u Košutnjaku. — Na steni sta še dva cirilska zemljevida Jugosla-vije, ki kažeta razvoj Rdečega Križa in nje-govega Pomladka. — Troje pirotskih pre-progi! — Pa še par igračk, drobnih mode-lov pohištva, troje vaz v narodnih orna-mentih. — To je vse, s čimer se predstavlja naša Jugoslavija!!

Ali nima Jugoslavija ničesar drugega, s čimer bi se mogla ponašati, — za kar bi mogla narediti malo reklame, kakor so sto-rili drugi po svoje? Kako lepo bi se pri-družile koristnim napravam n. pr.: Rimske Toplice, Rogaška Slatina, Dobrna, Laško, Krapina, Varaždinske Toplice, Dolenjske Toplice, Kamnik, naš Bled (Rikli) itd. Dalje: Plitvička jezera, Crkvenica, Dubrovnik, Cav-tat, Ilidže pri Sarajevu, Lipik v Slavoniji in tudi znana banja v Srbiji! Pa naš Rdeči Križ v prečanskih krajih, ali nima ničesar, kar bi mogel pokazati? Ako že nimamo nič ta-kega, kar bi mogli pokazati iz svojega pozi-tivnega znanstvenega izkustva itd., naj bi se udeležili te znamenite razstave vsaj v onih delih, kjer bi mogli opozoriti kulturni svet na naše naravne zaklade in lepote. Odbor-ček nekaj izkušenih naših mož bi bil mo-gel prirediti razstavo, ki bi bila lahko naš ponos. — Tako pa smo zastopani, da nas mora biti v dno duše — sram! Več ne rečem!

A. G.

Naše finance.

Poleg interpelacije Voje Marinkovića na zunanega ministra je najvažnejša interpelacija posl. Sečero-va na finančnega mi-nistra o finančni politiki sedanje vlade.

V svoji interpelaciji konstatira posl. Sečero-va najprej, da je izjavil finančni minister Stojadinović, ki vodi že od leta 1922 finančno politiko države, da vodi politiko deflacije in proračunskega ravnanja. Z naknadnimi krediti za april-julij je na ravnesje ovrženo. Po členu 113. ustave bi moral biti predložen novi redni proračun tekom enega meseca po sestanku skupščine, to je najkasneje do dne 7. aprila. To se ni zgodilo niti do danes, proti določilom ustave dvanaestine niso bile predložene na temelju proračuna, temveč so bile dopolnjene z izrednimi krediti v znesku 660 milj. za štiri mesece, kar pomeni dve milijardi povečanih letnih izdatkov. Ta deficit povečujejo še letni dolgovi iz proračunske dobe 1924-25.

Vsled slabe finančne politike se vzdržuje kurs dinarja samo s pomočjo sistematične intervencije Narodne banke. Dejansko je di-nar stabiliziran samo na borzi, dočim se nje-gova kupna sila ni toliko popravila, kakor bi se morala po dobri žetvi in pri urejenih finančah. Vsled slabih finančne ne moremo do-biti prepotrebnega zunanjega posojila, dočim ga dobe manjše in neprimerno bolj revne države.

Stavi sledeča vprašanja:

1. Koliko znaša deficit v proračunu za leto 1924-25, včevši naknadne in izredne kre-

dite, dovoljene z dvanaestinami? Zakaj ne predložite končnih računov za prejšnje leto?

2. Zakaj ni bil predložen novi proračun v zmislu čl. 113. ustave v predpisanem roku?

3. Ali smatrate dvanaestine za april-julij kot del proračuna 1925-26 in ali ne mislite predložiti proračuna?

4. Koliko znašajo prihranki in koliko izdatki proračuna za leto 1925-26? Kakšne prihranke ste storiili z dvanaestinami?

5. Koliko je letnih dolgov in koliko bono-vo je bilo za nje izdanih?

6. Ali je dalo finančno ministrstvo kredit za vzdržanje dinarskega tečaja komu in ko-liko?

7. Na podlagi česa in s katerim poobla-stilom je bilo sklenjeno posojilo za upravo monopolov in zakaj ni bilo to posojilo predloženo skupščini?

8. Koliko izplačil in kreditov je bilo izvršenih po čl. 131. zakona o državnem računovodstvu?

9. Kako je stanje pogajanj za zaključitev posojila z Blair-ovo skupino?

10. Ali vam je znano, da državni nameščenici in uslužbenci ne prejemajo svojih pristojbin?

Vprašanja posl. Sečero-va so jasno formuli-rana in točno konkretizirana in bodo zato gotovo izzvala v skupščini veliko in po-membno debato.

Iz interpelacije pa se vidi tudi to, da je vlada »nacionalnega« bloka enako nespo-sobna v zunanji politiki ko v finančni. Na katerem polju je pravzaprav sposobna?

ki je bilo prvotno v UJU ali pa je namenoma pisal članek človek, ki so mu razmere znane, a jih hoče ignorirati.

V čl. 2. pravil »Udruženja jugoslovenskog učiteljstva« je pisano:

Svrha je Udruženju: Ujedinjenje sila sveukupnog jugoslovenskog učiteljstva na osnovi državljanske a jamstvom političke i verske slobode...

V št. 31. Učitelj. Lista iz Trsta od 10. no-vembra 1923. pa gg. Jelenc in Dostal ime-nom UJU poverjenstvo Ljubljana na podla-gi sklepa ožjega sosveta od 29. septem. 1923

ugotavlja, da UJU nikakor ni strankarsko politična organizacija, temveč izrazito strokovna, strankarsko nepolitična organizacija — seveda v konsekvntno napredni smeri. Članstvo UJU pa pripada vsem obstoječim naprednim političnim strankam.

To se jim je zdelo vredno pribiti v pole-miki z Argusom, ki je v 23. šte. istega lista poročal o Ptujski skupščini in trdil, da ni UJU strokovna, temveč strankarsko orien-tirana organizacija.

V organizacijo, ki sama sebe tako bje po-zobeh in zatajuje svoje kardinalno v Beogra-du l. 1920 in v Zagrebu l. 1921 vsprejeto na-čelo, ne vstopi nikdar več učiteljsko meščan-skih šol.

Zbršite s sebe žig servilnosti in postanite vsemu preganjanemu učiteljsstvu res stanov-ska trdnjava. Saj Vam Narodna Prosveta v Beogradu kljub zabladom v poročilih iz Juž-ne Srbije kaže jasno pravo pot — potem bo-mo kmalu skupaj. Drugače pa ne. Pričnite!

Politične vesti.

— Vlada PRP. Samostojni demokrati so pričeli lansirati vesti, da so se radičevci iz-rekli pripravljene, da ne nasprotujejo temu, da vstopijo v vlado »nacionalnega« bloka in da bi torej prišlo do vlade Pašić-Radić-Pri-bičević. Iz krogov radičevcev se ta vest sa-mostojnih demokratov demantira.

— Značilna vest »Politike«. O beograjskem političnem življenju dobro informirana »Po-litika« piše: »Vprašanje sporazuma med ra-dičevci in radikali, ki prihaja sedaj ponovno na vrsto, je navidezno zastalo. Toda infor-mirani krogi trde, da ni nobenega zastoja in da se vse, kar se dogaja, vrši po spo-razumu med radičevci in radikali. Trdi se dalje, da sta obe strani mnenja, da je za se-daj bolje, če ostane na vladi nacionalni blok, ker so sedaj na vrsti zakoni, ki nikakor niso popularni (zakon o tisku, o sodnikih). Te zakone mora izvesti G. Lukinić kot mi-nister samostojnih demokratov, prvič zaradi tega, da bi mogli radikali pri razkolu s sa-mostojnimi demokrati vreči vso odgovornost za reakcionarnost teh zakonov na samostojne demokrate, drugič pa zategadelj, da bi na-stopil vstop radičevcev v vlado po vsem tem, kot začetek bolj liberalnega političnega kurza, katerega so preprečevali edino le sa-mostojni demokrati.«

— Interpelacija demokrata Pečića. Demo-kratski voditelj Pečić je vložil na predsedni-ka vlade g. Pašića sledečo interpelacijo: 1. Ali je resnica, da je upravljala vlada državo dva dni, ne da bi položila prisego? 2. Ali je res, da je položil predsednik vlade prisego pred duhovnikom in ne pred kraljem? — Če je to res, na podlagi katerih ustavnih predpisov je bilo to izvršeno?

— Radikalni prvak o zagrebški »Riječ«, glasilo samostojne demokratske stranke. Ko so vprašali zagrebški novinarji dr. Janjića, kaj da misli o napadih zagrebške »Riječi« na njegovo osebo, je dejal dr. Janjić: »Čudno je samo, da baš zagrebška »Riječ« piše, da je g. Prpić korupcionista in še bolj čudno je, da nas napada baš »Riječ«, ker smo se iz uljudnosti odzvali povabilu na banket, ko se vendar zna, da Pribičevićeva »Riječ« brez korupcije sploh iziti ne bi mogla.«

— »Državotvori.« Radikalni »Balkan«, ki je silno navdušen za vlado »nacionalnega« bloka, piše, da pravoslavni kralj nik-dar ne more biti kronan v katoliški cerkvi. — Bože mili, če bi »Slovenec« za-pisal pravoslavni kralj!

— Anglosaški pritisk na zapadne države. Pod krepkim pritiskom Amerike je veliko-britanska vlada postala v varnostnem vprašanju zopet aktivna. V uradnih izjavah po raznih angleških listih je velikobritanska vlada opetovano naglasila, da ni sedaj po končani francoski krizi in po konstatirani rezultatih Hindenburgove izvolitve nobene-ga vzroka, da bi se zavlačilo stvarna pogaja-nja glede nemških predlogov. — Kakor do-znava dopisnik berlinske »Vossische Zei-tung«, niso samo zastopniki Velike Brita-nije, temveč tudi zastopniki Amerike isto-časno opozorili kabinete v Rimu, Bruslju in Parizu, da so gospodarske in finančne zveze teh držav k Ameriki absolutno odvisne od gospodarskih interesov Amerike do konsoli-dacije političnih razmer v Evropi. Državni-kom zapadnih držav je bilo od angleške in ameriške strani s poudarkom rečeno, da je anglosaški svet pred alternativno: ali svetov-vo gospodarstvo brez Evrope ali obnovev svetovnega gospodarstva s sodelovanjem Ev-rope. — Daljni krediti se morejo dati le pod jamstvom politične varnosti. Predvsem mo-raje v ta namen evropske države ustvariti jasne razmere in sicer v okviru Versajske pogodbe, če pa to ni mogoče, potem pa po-tom pametne njene revizije. — Anglosaški državi sta šli še korak dalje in navedli tudi par važnejših smernic glede svetovnega go-spodarstva. V prvi vrsti vprašanje delavskih mezd. Življenski standard anglosaškega de-lavca se ne sme zmanjšati in zato se ne bi mogli sprijazniti s konkurenco, ki bi zidala na tem, da bi evropskega delavca slabše plačevala od ameriškega ali angleškega. Dalje čerala od ameriškega ali angleškega. Dalje se pričakuje, da bodo vse evropske države, ki ne morejo shajati brez ameriškega kredita in brez angleških surovin, izvajale iz tega konsekvence in se ali diplomatičnim potom ali pa praktično sporazumeli z anglosaškimi deželami. Anglija želi na vsak način da se o vsem tem skliče konferenca in da se ust-meno razpravlja o teh vprašanjih. Za slu-žbo, da zapadne države ne bi bile priprav-čaji, da anglosaški željam, potem bi An-glija ustreli drugo pol, ki jo je Churchill a-glija nastopila drugo pol, ki jo je Churchill a-carino na svilo (s čimer je zlasti prizadeta Francija) že pokazal. Vpeljala bi se tudi ca-rina na čipke, s čimer bi bila prizadeta Bel-gija. — Pritisk anglosaških držav je torej zelo krepak in precej osvetljuje izjave Ci-čerina o prizadevanjih Amerike in Velike Britanije po svetovni vladi.

— Izjava Džerzinskega. O industrijskem položaju sovjetske države je poročal na kon-gresu SSSR Džerzinski. Njegova izjava je bila optimistična. Naloga industrije je, da zadosti vedno večjim potrebam kmetijskega trga. Posebno pažnjo zasluži domača indu-strija, ki je zlasti doma v azijskih svenah republikah. Industrija sama ne more biti svoji nalogi kos. Nato je poročal Džerzinski o stanju železnice. Vlaci vozijo s predvojno hitrostjo. Se vedno pa stoji tovari dneve dolgo po postajah. Premagati neorganiziranost ruskega naroda je najvažnejša naloga. Za modernizacijo tovarov je potrebna pomoč-žitev osnovnega kapitala, pri čemer igrajo zunanja in notranja posojila veliko vlogo. Tudi če bi ruska industrija zelo napredo-vala, ni nobene nevarnosti, da bi prišlo do nadprodukcije, ker je tudi poljedelska indu-strija stalno večja. Tuji kapital in predvsem tuji delavci so zato lahko brez skrbi, da bi vsled napredka ruske industrije nastala pre-nasičenost Rusije z industrijskimi izdelki in s tem brezposelnost pri njih. Če ne bo dala »ujuna posojil, potem bo vlada mobilizirala domači kapital, ker dokazano je, da obstoje v Rusiji veliki prihranki.

— Socialistična anketa o bolgarskih do-godkih. Socialistična internacionala je izvo-lila komisijo, obstoječo iz Vandervelda, Shawa in Adlerja, z nalogo, da izdela poročilo o obeh spomenicah, ki sta bili poslani internacionali glede bolgarskih dogodkov. Pr-va spomenica izhaja od bolgarske socialisti-čne stranke. V tej spomenici se dolže kot krivci dogodkov: reakcionarna vlada Can-kova, previsoke reparacije, Jugosla-vija, bolgarska emigracija in končno Moskva. Drugo spomenico so poslali bolgarski emi-granti, ki pravijo, da je vsega kriva vlada Cankova.

— Bolgarska. Kraljev god je bil pro-slavljen v tišini. Samo v cerkvah se je od-pela služba božja. — Policijska ura je podaljšana do 10. ure. Gledališča so zo-pet otvorena. — Znana smrtna for-mula. Ivan Marinov, bivši sodnik, ki je bil obtožen, da je komunist, je bil ubit, ker je skušal pobegniti. — Nov umor. V bližini vasi Kovačevčevo je bilo najdeno truplo Cirila Lavova, upravnika lista »Na-rodna borba«. Umor ima političen značaj.

— Razočarani desničarji. Izjave Hinden-burga, da bo zvest svoji prisegi in da ne bo poznael nobenega strankarstva, so silno raz-očarale desničarje. Zlasti pa so desničarji ogorčeni, ker je Hindenburg priznal zaslu-gu prejšnjega predsednika Eberta. Pošte-njaki, in to je Hindenburg, so desničarskim politikom vedno nevarni.

Prosveta.

GOSTOVANJE HUDOŽESTVENEGA TEATRA.

Na dnu. Slika v štirih dejanjih, spisal Ma-kšim Gorkij.

V živi Rusiji se poraja nov teater z izrazito ekspresivno linijo. Mi poznamo komaj nje-gove obrise. Nova ideja je rodila lastne igre, v katerih nastopajo množice, in ista ideja je z novim duhom prežela Sheakespeareja, Aristofanesa itd. V Evropi pa umira stari realistični Hudožestveni teater. Član za čla-nom se izloča, nekateri prevzemajo nova gesla, le malo jih je še, ki so vsi vdani tra-diciji. V telesu, čigar duša sta Germanova in Masalitinov, ne more biti drugače.

Zanimiva je primera s prvo predstavo »Na dnu«, katero smo videli, ko so nastopali še večinoma vsi stari člani. Med njimi je bil Kačalov, Tarhanov, Bersenjev i. dr.

V celoti je ostalo pojmovanje dela in na-čin predstavljanja isto. Golo življenje v mračni kleti, kjer se drenjajo bosjaki in se zadovoljujejo z najmanjšim prostorom, kar ga človek potrebuje. V trenutkih nemih scen, ki so ena najmočnejših potez v igri Hudože-stvenikov, utripa na odru človeško srce.

Romar Luka je sicer eden izmed mnogih, toda baš njegova kreacija je najbolj proble-matična v delu. Ne samo kot človeku zase, temveč še mnogo bolj zaradi Gorkega sa-mega. Njegov odnos do Luke me je še ved-no po predstavi vznemirjal, postavljaj nova vprašanja. Zanimivo je Tolstojev ogorčenje, ko mu je Gorkij predložil dramo v rokopisu. »Vi pišete tu samo laž,« ga je zavrnil. Mo-glo je, da se je Tolstoj razburil nad Sati-nom, iz katerega govori pisatelj sam, ko prične filozofirati nad Lukinimi besedami, da živi človek za lepšo bodočnost in postav-lja fantazijo nekakega nadčloveka. Pavlov je Luko kreiral boljše kot smo ga videli v prvem gostovanju. Bil je jasen, enosta-ven, velika rafiniranost se je doela skriti pod preprostostjo. On in Masalitinov sta brezčuvno tvorila osrčje. Bakšev je ostal na stari višini. Istotako so podali dobre kreacije Sjerov, Grečova in Komisarov. — Mnogo slabše predstavljanja pa je bila Vasi-lisova in predvsem baron. Vysubova je Kačalov daleč prekašal. Pokazalo se je vkljub vsemu, da je treba tudi za jasno določeno kreacijo, ki gre pri njih takorekoč iz roda v rod igralске zmognosti.

Tudi v režiji smo opazili nekatere izpre-membe. V prvih dveh slikah ni bila več tako enotna in kondenzirana. Najzanimivejše se je uveljavila v tretjem dejanju. V četrtem je zopet opešala.

Topot je polagala mnogo večjo važnost na pevske točke, katere so pri prvi predstavi, kolikor se spominjam, le nakazali. Ples je bil sicer dobro izveden, a vsekakor predolg. Popolnoma nova pa je mesečina koncem dru-gih slik. Zdi se mi, da prinaša v delo nekaj sentimentalnosti, ki kvari prejšnjo strogo re-alistično pojmovanje. Kar sem našel, so si-cher malenkosti, ki pa jasno govore, da se stari teater razkraja. Vsebuje pa še vedno toliko sile, da nam razodeva svojo mogoč-nost, v kateri je utelesena cela doba in njen svetovni nazor.

J. K.

A. M.:

UJU in učiteljstvo meščanskih šol.

(Odgovor »Učit. Tovariš« 7. t. m. št. 18.)

S podpisom J. je izšel v glasilu poverjeništva UJU, Ljubljana članek z naslovom UJU i Društvo građanskih učitelja.

Članek je spisal človek, ki mu je neznana vsa borba meščanskega šolskega učiteljstva,

Dnevne vesti.

POD VLADO »NACIONALNEGA« BLOKA.

Kljub vsem protestom patriotske jugoslovanske javnosti se je zgodilo, da je bil dr. Ciliga z ženo izgnan v Italijo in da je bil od jugoslovanskih žandarjev izročen italijanskim karabinjerjem, ki so ga takoj aretirali ne samo kot vojnega dezertarja, kakor poroča »Jutro«, temveč tudi kot Jugoslovenc, ki ga preganjajo fašisti iz političnih vzrokov.

Naše oblasti so izgnale dr. Ciligo kot komunisto, ki je italijanski državljani. K tej vladni konstataciji treba pripomniti sledeče. Po jugoslovanskem nacionalnem prepričanju zadobi vsak Primorec, ki mora iz političnih razlogov prebežati k nam, eo ipso jugoslovansko državljanstvo. Dr. Ciliga je bil vodja istrskih Jugoslovenov in bil naravnost bežno preganjan od fašistov. Pred smrtjo, ali vsaj pred težkim preganjanjem ga je mogel obvarovati samo beg iz dežele, ker na pravico od fašistov teroriziranih italijanskih sodišč ni smel računati. Kam naj ubeži drugam, kot v Jugoslavijo? Ali ni Jugoslavija mati zatiranih Primorcev?

Priznamo, bila je napaka dr. Ciliga, da se je kot begunec pri nas eksponiral za komunistično stranko, za katero v Istri ni deloval. Ali pa naj zaradi te napake postane jugoslovanska oblast pomagatelj Italijanom? In zakaj ni bil izgnan v Avstrijo, kakaj mora ravno naš orožnik izročiti moža, ki je vsled »vojega nacionalnega dela preganjan od Italijanov, italijanskemu karabinjerju?

In na plan tisti nacionalisti, ki odobrava, da naša oblast izroča Italiji vojaške dezertarje! Ali naj bo to v skladu z našo nacionalno politiko?

In končno najtežje! Ker je delal za jugoslovansko misel, je moral Ciliga pobegniti iz Italije. Jugoslovanske oblasti pa ga izročajo nazaj Italiji in danes sedi dr. Ciliga v puljskih zaporih, v mestu, kjer so njegovi smrtni sovražniki.

Kateri Primorec naj se sedaj še eksponira za »Jugoslavijec«?

Odgovorite na to, nacionalisti, ki se na-
vdušujete za »nacionalni« blok!

— »Vdovo Rošlinko« je prepovedal goriški nadškof, ker da na ostuden način smeši krščanske šege in nazore. Mislamo, da tega »priporočila« Vdova Rošlinka ni potrebovala.

— Impertinenca se, kot znano, rada družijo s neumnostjo in zato si je dovolil nedeljski »Slovenski Narod« sledeči stavek: »V Ljubljani zagovarja RR-koalicijo glasilo dveh, treh osebno interesiranih izdajnikov napredne in nacionalne misli v Sloveniji.« — Konstatiramo, da mi ne zagovarjamo koalicije RR, temveč idejo sporazuma in ker vlada RR bolj odgovarja ideji sporazuma ko pa sedanja vlada PP, ki je naravnost odločno proti sporazumu, zato dajemo vladi RR prednost pred vlado PP. Morda bo to senilni »Slov. Narod« razumel! — Konstatiramo dalje, da je »Slovenski Narod« dosedaj še vedno stisnil rep med noge, ko je imel pred sodiščem dokazati »napredno in nacionalno izdajstvo« onim, katerim ga je očital. Treba zato impertinence dvakrat prodanega »Slovenskega Naroda«, da se očitek v netožitvi obliki ponovi!

— Novi Dobi. Vsled pomanjkanja prostora samo par konstatacij: V Sloveniji je prota-
sator samo za en ženski list. Ker je tržaški »Ženski Svet« prvovrsten in ker treba podpirati tržaške Slovenke, zato ne vrši nacionalnega dela tisti, ki propagira v Sloveniji zagrebški ženski list z nemškimi krojnimi predlogami. Morda to »Nova Doba« razume. — Kar se tiče obeh celjskih mladinskih generalov, bodi povedano, da je eden državni uradnik, drugi pa nastavljen v narodnem privatnem zavodu in da nečemo, da bi kdo od obeh izgubil službo, pa čeprav damo s tem »Novi Dobi« kost, da jo gloda. Pričakovani smo sicer, da bosta oba prizadeta gospoda zaprosila »Novo Dobo«, da preneha z za nju nevarnimi pozivi, toda ker gospoda očitno računata na našo dobrohotnost, smo toliko obzirni, da ju nečemo razočarati, pa četudi bi to več ko zaslu-

žila. — Treba imeti že precejšnjo drznost, da se očita nam stališče »danes tukaj, jutri tam«, ker v tem očitku je ali zloba, ali pa nesposobnost, ločiti taktiko od politike. — Kar pa je sicer lepih fraz v obeh noticah »Nove Dobe«, pa so te tako poceni in tako vsakdanje, da odgovore na nje čivkajo že vrabci na strehah in zato je čisto primerno, če »Nova Doba« še danes paradira z njimi. Tudi v polemiki mora biti ohranjen reakcionarni značaj »Nove Dobe«.

— Ogorčenje, ki ni na pravem mestu. V nedeljo, 10. maja, so imeli invalidi cvetlični dan. Pomagalo jim je nekaj odbornice Kola jugoslov. sester in nekaj deklic iz Sentyakob-ske šole. Deževalo je neprestano, deloma celo lilo in vendar se je nabralo za velike reze invalide okoli 8000 Din. Brez vsakega vsiljevanja in vsakega pritiska. Po tem cvetličnem dnevu je prinesel »Slov. Narod« v jako čudnem — da ne rečem drugače — to-
nu pisano notico, kjer se je pisec jezil in to-
gotil nad takimi prireditvami, protestiral ogorčeno proti taki zlorabi in nadlegovanju občinstva. Marsikdo je gledal začudeno, ko je prečital ta izbruh v »Slov. Narod«. More-
biti so taki dnevi res prepoznati, toda kdo je do sedaj prirejal cvetlične dneve, ako ne samo ona društva, katerim daje »Narod« v omenjeni notici pravico do prirejanja? Vsa-
ko ogorčenje glede invalidskega dneva pa je — ne glede na njegov človekoljuben namen — čisto deplasirano. Prodajalke niso nikogar silile, nihče ni bil primoran, da odkupi po-
nujeno mu cvetko. Kdor ni hotel, se ziniti mu ni treba, samo da je zamahnil z roko in nihče se ga ni nadlegoval. Deklica-nabiralka, ki je prišla domu premočena od kože, je pripove-
dovala vsa vesela med drugim, da jo je po-
klicala neka gospa z nasprotnega trotoarja ter jej dala za cvetko, ki je ni sprejela, 10 Din, več gospodov pa po 20 in tudi 30 Din. — Se je hvala Bogu, dobrih in milosrdnih lju-
di na svetu! Tem bolj zanižilo, da je »Slov. Narod« ogorčil cvetlični dan — za invalide!

— Skandalozen tobak. Naš tobak je zopet vsak dan slabši. Zlasti se odkljuje Vardar-cigarete. Mesto užitka, nudijo kadilem prvovrsten glavobol. Sploh je naš tobak v kva-
liteti tako zelo pade, da je postal nepri-
merno slabši in vrh tega še dražji od itali-
janskega v Julijski Krajini. To dejstvo pove-
pač vse. Ali hoče morebiti monopolista uprava s svojim skandaloznim tobakom do-
kazati, da je imela skupščinska večina na-
paka, ko je šla preko interpelacije posl. Agatonovića na dnevi res? Končno res ni čudno, če je naš tobak vedno bolj skandaloz-
zen, ko pa morajo nekateri sadilci tobaka še danes čakati na denar za prodani tobak iz leta 1922. Kdo se naj v takih razmerah trudi? — Zeleli bi, da bi gospodje ministri morali samo en dan kaditi tobak, s katerim je obdarjena Slovenija in potem ne bi samo protestirali, temveč zaprli upravo, ki za drag denar daje tako ničvredno zelišče.

— Sprejemi pri velikem županu. V torek dne 19. maja t. l. odpade običajen sprejem pri vel. županu dr. Baltiču.

— Vrhovno sodišče za celo Jugoslavijo se ustanovi, kakor se čuje tekom tega leta v Zagrebu.

— Imenovanja v vojaški službi. Imenova-
ni so: konjeniški podpolkovnik Milan Zajc za poveljnika konjiškega oddelka Dravske divizije; administrativni major Oton Böhmer za administrativnega podpolkovnika; kape-
tan I. razreda Marić Markač za administra-
tivnega majorja; kapetan II. razreda Srečo Kren za administrativnega kapetana I. razreda; administrativnim kapetanom II. razreda poročniki: Janko Rodič, Mihael Zerjav, Albert Grabner, Ludovik Martinčič, Alojzij Hrašovec in Adolf Sušek; za admini-
strativne poročnike: Oskar Benkovič, Ivan Fabjančič, Matej Beber, Stefan Kostele, Jo-
sip Illovar, Jurij Levovnik, Jakob Čeh in Franc Smrečnik. Za žandarmerijske poročni-
ke so imenovani podporočniki: Josip Tom-
šič, Josip Čebokli, Matej Jož, Ivan Lavrič, Fran Tič, Ivan Podobnik, Matija Volt in An-
ton Gorenjak. V vojni mornarici je vpo-
kojen kapetan korvete Emil Marjašević zopet sprejet v aktivno službo.

— Odlikovanja. Pri orožništvu sta odliko-
vana z zlato medaljo za hrabrost redova: Maksim Lesjak in Jakob Milak; s srebrno medaljo za izvrstno službovanje: podnared-
nika Josip Martik in Anton Godec, korporali Alojz Dernovšek, Alojzij Sone, Ivan Högler, Franc Kosmač in Mirko Cvetič, ter žandarja Janez Jakovljevič in Peter Bošnjak.

— Komisija za učiteljska imenovanja. Mi-
nistristvo prosvete je izdalo odlok, s katerim se vspostavlja komisija, ki bodo stavile predloge za imenovanja po razpisu. Komisi-
ja sestoji iz sledečih članov: Veliki župan kot predsednik, inšpektor ministrstva prosvete kot namestnik, oblastni nadzornik kot refe-
rent, en zastopnik osnovnošolskega učitelj-
stva in en zastopnik meščanskošolskega učiteljstva.

— Izpremembe v državni službi. Imeno-
vani so dr. Martin Herman za zdravnika pri-
pravnik v splošni bolnici v Ljubljani; pred-
metna učiteljica na srednji tehnični šoli v Ljubljani Alojzija Kristl je pomaknjena iz 4. skupine v 3. skupino II. kategorije; začasno vpokojeni sluga Jakob Ogrizek v Celju za sodnega slugo pri okrožnem sodišču v Celju; Avgust Sedej, invalid na Vrhniki za sodnega slugo pri okrajnem sodišču na Vranskem in Franc Vidmar pri deželni sodišču v Ljubljani.

— Tuja valuta za potovanje v inozemstvo. Generalni inšpektorat ministrstva financ je dovolil, da smejo za devizne in valutne kup-
čije pooblašene banke prodajati na podlagi potnih listov v Nemčijo, Avstrijo in Poljsko našim državljanom odgovarjajočo vrednost do 6000 francoskih frankov v valuti države, v katero potujejo, ali tudi druge valute do zneska 6000 francoskih frankov.

— Redukcija ženskih pomorskih moči pri Čekovnem uradu v Ljubljani. Te dni je bilo odpuščenih pri Čekovnem uradu v Ljubljani večje število ženskih pisarniških moči. Pri tem uradu je nastavljenih skoro štirikrat to-
liko žensk, kakor moških. Brez komen-
tarja!

— »Žandar, koji ne tuče, nije žandar«. Te dni je bil v neki ljubljanski gostilni na Bre-
go orožnik, ki je pravil, kako je treba postopati z občinstvom. Pri tej priliki je rekel sle-
deče: »Naš pukovnik je kazao, što žandarm, koji ne tuče, nije žandarm«. Komentar je odveč!

— Bolgarski vpad na naše ozemlje. V sredo je vpadel v vas Črnosavci pri Negot-
nu bolgarski vojaški oddelek pod vodstvom nekega oficirja. Kmetje so se postavili v bran, ter razbojnike pregnali. V par hišah je izbruhnil ogenj, ker so metali Bolgari bombe. En naš kmet je težko ranjen.

— Papež Pij in breznočigavična moda. No-
ben papež še nikdar ni spisal zoper žensko modo nobenega pastirskega lista. Sedanja breznočigavična moda pa je razburila svetega očeta Pija tako, da je, kakor poročajo iz Ri-
ma, izdal pastirski list, ki se peča s tem predmetom. Sveti oče Pij se obrača z obžalo-
vanjem do svoje črede, in pravi, da ga je najnovejša damska moda hudo prestrašila. Pred vsem ga iritira žensko breznočigavičar-
stvo. Izdal je župnikom ukaz, glasom katere-
ga ne smejo opraviti poročnih ceremonij, ako pride nevesta pred oltar z golimi mečami. Tudi deoletje je odslej prepovedan v cerkvi.

— Sto novih stanovanjskih hiš v Pragi. Iz Prage se poroča: V krogih stavebnih podjet-
nikov s je pojavil predlog na ustanovitev konsorcija, ki naj sežida v Pragi sto stano-
vanjskih hiš. Potrebni kapital naj bi se do-
bil potom državnih srečk. Meročajni krogi praške občine nimajo nič zoper ta projekt. V kratkem bo sklepala o zadevi seja občinske-
ga sveta.

— Strašna lakota na Kitajskem. Kakor znano, vlada v večih pokrajinah Kitajske trenutno huda lakota. Posebno prizadeta je provinca Kveitsou. Ta provinca leži daleč v notranjosti države. Je ena izmed najbolj revnih in najbolj redko naseljenih pokrajin Ki-
tajske, ter ima osem do devet milijonov prebivalcev. V tej provinci so jedli že pred me-
seci ljudje travo in listje, sedaj pa je zmanj-
kalo še tega. Katoliški misijonarji poročajo, da leže v več mestih mrtveci nepokopani na cestah. Mnogo ljudi, ki so bili še pred krat-

kim bogati, je prodalo svoje otroke za po-
šilao žita. Drugi opravljajo suženjska dela, samo da zaslužijo živeti. V vaseh okrog Kian-
suha se dogajajo slučajni kanibalizma.

— Velikanski dobički ameriških žitnih spekulativ. Poljedelski minister Jardina je objavil zanimivo poročilo o senzacionalnih spekulacijah z žitom v Chicagu. V tem poro-
čilu ugotavlja, da se nahaja trgovina z ži-
tom v Chicagu v rokah samo par oseb ter, da sta profitirala dva najplivnejša od njih lan-
sko leto 22 milijonov dolarjev. Poročilo kon-
ča z ugotovitvijo, da so te operacije proti-
zakonite, ter da ima vlada možnost postopati zoper krivce sodnijskim potom. Poročilo predvideva ostrejšo kontrolo terminskih kupčij z žitom.

— Mož, ki je videl Napoleona. Azijski ra-
iskovalec Jorm Philby je povedal te dni na svojem predavanju v Londonu, da je naletel v Transjordaniju na človeka, starega 140 let. Ta mož je Hadži Tahir. Rojen je leta 1785 v Mekki, svetem mestu mohamedancev. Ohranjen je prav dobro. Vsak dan napravi daljši sprehod, ima dober tek in dober vid. Leta 1799, ko mu je bilo 13 let, je videl Napoleona, ki je prišel takrat s svojo armado v Sirijo. S svojimi 140 leti zavzema Hadži pač častno mesto med modernimi Metuzalemi. Vendar ga pa, kar se tičejo starosti, prekaša na primer Škot Mungo, ki je živel 185 let. Tudi an-
gleški kmet Tomaž Parr je umrl starjši. Imel je 152 let. S 101 letom je bil možakar obsojen radi nprstvenega delikta na smr-
por. S 120 leti je poročil neko vdovo.

— Vlom v Rodinov muzej v Parizu. V Ro-
dinov muzej v Parizu je bil izvršen te dni v-
lom. Vlomilci so poskušali razlagati veliki kip »prvi človek«, hoteli si prilastiti 400 kg bronu. Sredi dela so zbežali. Doslej ni no-
benega sledu o njih.

— Poroka mis Rockefeller. Iz Pariza poro-
čajo: Dne 15. t. m. se je poročila tu najboga-
tejša Amerikanka, Abby Rockefeller z mla-
dim odvetnikom dr. Miltonom. Milton je na-
znan odvetnik brez premoženja. Poroka se je izvršila takorekno tajno. Prisotni so bili samo najbližji sorodniki in intimni prijatelji. Kljub temu je bil naval občinstva tako ve-
lik, da je imela policija dosti truda, da je vzdržala red.

— Blazen človek v cerkvi sv. Štefana na Dunaju. Predvčerajšnjim je vzbudil v cerkvi sv. Štefana na Dunaju veliko pozornost mož, ki je očitno blazen. Mož je šel v spoved-
nico ter se med neprestano gorečo molitvijo slekel do gola. Poslali so ga na opazoval-
nico.

— Pogreb Panice. V petek je bil na Du-
naju pogreb umorjenega Macedonca Panice. Krsta je bila bogato okrašena s cvetici-
mi. Med številnimi venci je bil eden, ki je imel napis: Krivolak, drama — Nevrokop, Bulair, Korani, Carigrad. To so imena kra-
jev, v katerih se je boril Panica za idejo federativnega Balkana. Drugi venci je imel napis: »Velikemu macedonskemu voditelju Panici — združenju macedonskih nacionalnih visokošolcev«, tretji: »Našemu nenadomestljivemu velikemu vojvodi in tovarišu — za-
hrbno umorjenemu od izdajalske roke«. Po-
greba se je udeležila velika množica ljudi, obstoječa večina iz bolgarskih visokošol-
cev, Jugoslovanov in Rusov. V strnjenih vr-
stah so korakali komunistični visokošolci in visokošolke. Med udeležniki so se nahajali številni voditelji mednarodnega proletariata. Od macedonskih boljševikov so se udele-
žili pogreba dr. Atanasov, Slava Ivanov, Vlahov in drugi. Ko so opazili, da so jih ljudje spoznali, so se urno odstranili, ker so se bali atentatov. Med petjem žalostinke »Gospodine pomiluj«, se je nudil gledalcem in-
teresanen prizor: na eni strani krste so stali sorodniki, na drugi pa vodje macedonskih tol-
p, ki so se prišli posloviti iz daljnjih kra-
jev od svojega tovariša. Šest visokošolcev je neslo krsto na voz. Na pokopališču je govoril prvi dr. Filip Atanasov v imenu macedonske federalistične organizacije. Za njim je govo-
ril jugoslovanski emigrant Labud Kusovac v imenu redakcije lista »Fédération Balcanique«, v imenu bolgarskih emigrantov agrar-
ne stranke pa Atanasije Malincev.

— Faliment Vinkota Majdiča v Kranju. Vinko Majdič v Kranju je faliral. Vtaknili

Edgar Rice Burroughs:

58

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Tarzan je že preje videl te gnusne šege. Sam je bil veliko bolj divji, kot najbolj divji bojevniki Gomanganijev, ni sicer obsojal njihove krutosti tako, kot bi jo moral obsojati, a vendar ga je močno odbijala. Čeprav Nume ni ljubil, so se mu od jeze vendar ježili lasje, če so črnici tak osramotno postopali s svojim sovražnikom, kot si more le človeška pamet izmisliti.

Ze pri dveh priložnostih je osvobodil Nume iz pasti, predno so se črnici vrnili, da vidijo, če se jim je njihova nakana posrečila ali ne. Danes bo to zopet storil — kakor hitro je spoznal namen črnecev, je storil tak sklep.

Bojevniki so pustili past v bližini napajališča na široki slonovi stezi in se vrnili v svojo vas. Drugega jutra se bodo vrnili. Tarzan je gledal za njimi in se jim pačil, kar je bil nezaveden ostanek njegove rase. Videl jih je korakati v gosjem redu, kako so pasirali mesta, kjer je zelenje zakrivalo pot ali se kot girlanda ovijalo, s svojimi črnimi pleči pa so se dotikali cvetic, ki jih seje nevidna roka najbolj bujno na krajih, kjer jih človeške oči najredkeje uzo.

Skozi stisnjene veke je opazoval Tarzan, dokler ni zadnji bojevniki izginili za ovinkom steze, potem se je spremenil izraz njegovega obraza pod dojmom nove misli. Lahen, grozen nasmešek mu je zaigral na ustnicah. Pogledal je prestrašenege, meketajočega kozlička, ki je v strahu in nedolžnosti še izdajal svoje prebivališče.

Tarzan se je spustil na tla, pristopil je k pasti in vstopil. Ne da bi se dotaknil travnate vrvi, ki naj bi v pravem trenutku sprožila vrata, je odvezal živo vado, jo vzel pod pazduho in zapustil past.

S svojim bodalom je umiril prestrašeno bitje, ko mu je prerezal vrat, potem ga je krvavečega vlekel po stezi k napajališču, na njegovem navadno resnem obrazu pa je še vedno igral nasmešek. Na bregu vode je opičji človek s prsti in z ostrim nožem hitro odstranil drob iz mrtvega kozlička. Izpraskal je v blatu luknjo, zakopal dele, ki jih ni maral jesti, telo pa je zadel na ramo in se zagnal v drevje.

Kratek čas je sledil po odtisih bojevnikov, potem je zakopal meso svojega plena, da ga obvaruje pred hijeno Dango ali pred drugimi roparskimi mesojedi džungle. Bile je zelo lačen. Če bi bil samo žival, tedaj bi sedaj sedel h kosilu. A njegov človeški razum je imel prostor za še važnejše stvari, kot so bile želodčne potrebe in v trenutku ga je popolnoma zaposlila misel, ki je združevala na-

smešek na njegovem obrazu in vlival v oči ogenj zgodnjega veselja. Misel, ob kateri je celo svojo lakoto pozabil.

Komaj je imel Tarzan meso na varnem, se je podal na zasledovanje Gomanganijev, po slonovi stezi. Dve ali tri milje daleč od pasti jih je zopet dohitel, se zavijtel v drevje in čakal, viseč nad ali za njimi, ugodnega trenutka.

Med črnici je bil Rabba Kega, čarovnik. Tarzan je sovražil vse črnice, a tegale Rabbo Kego je sovražil še prav posebno. Dočim so črnici nadaljevali pot po vijugasti stezi, je Rabba Kega, ki se je utrudil in polenil, precej zaostal. Tarzan je to opazil z velikim zadoščenjem — vsa njegova oseba je žarela strahotne zadovoljnosti. Kot angel smrti je plaval nad ničesar slutečim črncom.

Rabba Kega je sicer vedel, da je vas že blizu, a vseeno se je še enkrat vsedel k počitku. Počivaj v miru, dragi Rabba Kega! To ti je poslednja prilika.

Tarzan se je priplazil po vejah baš nad reje-
nega, samozadovoljnega čarovnika. Nikakega šuma ni povzročil, razen takega, ki bi ga trda ušesa črn-
čeva ne mogla smatrati za lahno džungelsko sapico. Ko je bil tik nad zamorcem, se je ustavil v varnem zavetju gostega vejevja.

(Dalje prih.)

Gospodarstvo.

OBČNI ZBOR ZVEZE SLOVENSkih ZADRUG V LJUBLJANI

se je vršil dne 15. t. m. ob številni udeležbi, kajti od 105 zadrug s 720 glasovi je bilo zastopanih 76 zadrug s 674 glasovi.

Predsednik ing. Zupančič je uvodoma pozdravil delegate, zastopnika velikega župana g. načelnika Sancina in zadruga nadzornika g. Štiblerja ter podal nato izčrpano

poročilo o poslovanju v preteklem letu,

kakor tudi primerjavo napredka v času triletne funkcijske dobe sedanje uprave, ki je bilo v izveščku sledeče:

Da bi mogli zadostiti kreditnim potrebam zadrug in njih članov, smo sprožili akcijo, da se zadrugi organizaciji dovoli dostop do cenovnih kreditov pri Narodni banki. Poštni hranilnici ter Državni hipotekarni banki. Zlat akcija doslej ni imela uspeha in to predvsem zato, ker si je znal velekapital osvojiti absolutno moč pri imenovanjih zadržih.

Udeležili smo se ankete za sestavo novega zadruga zakona, ki je nujno potreben. Škoda, da ga naše vlade ne predlože skupščini, kajti s tem bi zelo pomagale malim ljudem in to brez žrtve države.

Prav tako smo sodelovali pri sestavljanju zakonskega načrta o kmetijskem kreditu, dočim se pri obravnavanju obrtniškega kredita na zadrugi sploh ni oziralo, čeprav je zadrugi poleg obrtnikov glavni interesent. Po zelo razlikujočih se načrtih vsakokratne vlade sklepati, pri reševanju tega vprašanja vladam ne gre toliko za stvar, kakor za strankarski prestiž, kar je največje krivdo, da se te pereče zadeve še ni uredilo.

Glede davka na poslovni promet je uspelo doseči, da je finančno ministristvo priznalo, da so ga proste kmetijske produktivne in produktivne pospešujoče zadruge.

Vprašanje taks in poštne se navzlic ponovnim intervencijam še vedno ni rešilo in v celoti še dvojna mera: Pri nas so zadrugi takse le deloma proste, poštino pa morajo plačevati, dočim so v Srbiji proste oboje.

Obilo posla so nam dale lani vsakojake pismene in ustmene intervencije pri oblasteh v zadevah registracij, obrtnih listov, davkov itd., s čemer smo prihranili zadrugam mnogo sitnosti in stroškov in jih zlasti v večjih slučajih obvarovali krivičnega obdačenja.

Dalje smo stali zadrugam ob strani pri sestavljanju različnih prizivov na davčne in druge oblasti, s sestavljanjem in korigiranjem vlog za registracijsko sodišče, s predlogi o spremembah in izboljšavah pravil, upeljavanjem poslovnikov ter z drugimi upravnimi in gospodarskimi nasveti. To smo vršili deloma potom osebnih obiskov, deloma pa potom okrožnic, katerih smo poslali zadrugam 5.

Propagandno in poučno nismo mogli delovati v zadostni meri, ker nam je primanjkovalo sredstev. Prirediti smo pač mogli večje število predavanj, opustiti pa smo morali zamišljene tečaje in izdajanje strokovnega glasila.

Sodelovali smo tudi lani pri zadrugnem tečaju s podpiranjem tečaja samega, kakor tudi učencev, v zavesti, da je brez strokovno izvežbanih sodelavcev trajno napredovanje zadrugišstva nemogoče.

Denarno poslovanje Zveze

se je vršilo v znamenju obče gospodarske krize, predvsem pa v znamenju gospodarske krize malih pridobitnih slojev.

Dočim je bil pritok vlog minimalen, pa je stalno naraščalo povpraševanje po kreditih.

Napredovanje zadruga konsolidacije najljepše dokazuje od dinarjev 35,895.565.— v letu 1923 na Din 54,801.042.— v l. 1924 narasel promet, k čemur je največ doprinesla točna likvidnost Zveze in napredujoča disciplina zadrug.

Dasi se v polni meri zavedamo, kako previsoke obresti zelo obremenjujejo malega človeka, smo vendar morali sprito pomankanja gotovine tudi lani dvakrat vsiati obresno mero, a posrečilo se nam je, vzdržati zdravo razmerje.

Prodali smo večino vrednostnih papirjev in tako mobilizirani denar vrnili v službo zadrugišstva, poleg tega pa s prebitkom ojačali rezerve Zveze, ki znašajo sedaj že Din 364.338.50.

Primerne rezerve, ki jih ima danes Zveza, likvidnost in popolna varnost kreditov so članicam najboljše jamstvo, da spada Zveza med najbolj solidne in varne zavode za nalaaganje blagajniških preostankov.

Revizij

smo lani izvršili pri zadrugah 52 rednih, 1 izredno in 1 superrevizijo, skupaj tedaj 54. Računske zaključke sestavili in uredili knjigovodstvo smo pa 32 zadrugam.

Članstvo

Lani so odpadle 4 zadruge, prirastlo jih je pa 11 in je bilo stanje koncem leta 103 zadrug. V celoti 3letni poslovni dobi pa je prirastlo 30 zadrug.

Delovanje zadrug

primerno napreduje in se vsestransko izboljšuje.

Hranilnih vlog so imele vse članice koncem l. 1923 Din 103,639.672.— in so preteklo leto precej porastle, v kolikor je razvidno iz dosedanjih bilanc, čeprav je vladalo pomankanje gotovine in so zadrugi vloge povprečno za par odstotkov nižje obrestovale, kakor banke. Vidi se, da sta ustalitev dinarja in težje življenske razmere obnovile smisel za varčevanje. Veliko bolj pa so lani porastle pri zadrugah posojila, ki so znašala koncem leta 1923 Din 89,225.034.—, kar je pač znamenje, kako zelo so se skrcili dohodki srednjih stanov, kajti zahtevani in dani so bili večinoma poslovni in konzumni krediti.

Denarni promet vseh zadrug pa je znašal Din 826,870.629.—, kar pač jasno dokazuje moč in pomen zadrugišstva za narodno gospodarstvo.

Zelimo samo, da bi vlada bolj upoštevala važnost zadrugišstva in ga izdatneje podpirala, ter da se razmere normalizirajo, ker bo potem naše delo mnogo lažje in uspešnejše.

Predsednik nadzorstva g. Lovro Sušnik je poročal o delovanju nadzorstva, ki je preizkusilo bilanco in zlasti varnost kreditov ter našlo vse v najlepšem redu. V znak zaupanja so bili izvoljeni v načelstvo za nadaljna tri leta vsi dosedanj člani: Ing. Zupančič, dr. Kersnik, Pipan, Tomič in Bukovec.

Soglasno je bilo sklenjeno približno trikratno povišanje deležne glavnice, tako da bo znašala lastno premoženje Zveze (rezerve in deleži z jamstvom) okrog Din 1,000.000.—.

Pri zadnji točki dnevnega reda je predaval ravnatelj Trček o vladnih načrtih o kmetijskem in obrtniškem kreditu in predvideval kvarne posledice njih izvedbe za naše zadrugišstvo. Vsi nujne potrebe, da se kmetijstvo in obrtništvo preskrbi s ceninim kreditom, je občni zbor sprejel sledečo resolucijo:

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, zbran dne 15. maja 1925 ugotav-

lja, da zavira razvoj kmetijstva in obrtništva predvsem občutno pomanjkanje cenenege poslovnega kredita in apelira vsled tega na merodajne činitele, da preskrbe, da jima pri-skoči na pomoč država s čim izdatnejšimi in ceninimi sredstvi.

Na podlagi dosedanjih dolgoletnihkušenj, ki si jih je pridobilo naše lepo cvetoče zadrugišstvo, odklanja sedanje načrte zadevnih zakonov, ker bo ta akcija le tedaj uspešna, če bo izvedena s sodelovanjem interesentov na podlagi popolne avtonomnosti in demokracije. Ker je obstoječe zadrugišstvo organizirano po teh načelih in baš vsled tega tako uspešno vrši svojo nalogo, zato zahteva, da se izvede kreditna akcija potom obstoječega zadrugišstva, država pa naj si pridržijo samo nadzorstvo, da se ne bo kršilo zakona in zlorabljalo državnega denarja.

× Dobave. Direkcija državnih rudarskih preduzev v Sarajevu sprejema do 30. maja t. l. ponudbe glede dobave železa ter glede dobave tračnic. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. junija t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 43,000.000 okroglih belih spojin; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave loja ter glede dobave 500 vagonov drv. — Dne 13. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave bele kovine, glede dobave bele pločevine ter glede dobave injektorjev. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Zidarska in kamnoseška dela pri zgradbi kurilnice na postaji Novi Sad se bodo oddala potom ofertalne licitacije pri direkciji državnih železnic v Subotici dne 13. junija t. l. Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

To in ono.

SILA NEPRIJETNE STVARI:

Če se telefon pokvari ravno v trenutku, ko ti ima prijateljica povedati uro sestanka. Če čitaš v časopisu nad vse razburljiv članek in šele na koncu spoznaš, da je reklama za gotove gumi pete.

Če si v gostilni v večji družbi in razume natak tvoj migljaj tako napačno, da ti prezentira račun za vso družbo.

Če zapaziš, da teče polnilno pero, šele tedaj, ko se to vidi že na obleki.

Če zapaziš v tramvaju, da si brez denarja in hitiš domov po listnico ter jo najdeš v svojem žepu.

Če v družbi vztrajno pritiskaš nogo svoje izvoljenke in se ti njen soprog ves čas ironično smehlja, ker si pritiskal njegovo nogo.

Otroška.

Mala Anica si je silno želela bratca. Po starem običaju je polagala vsak dan sladkorček na okno da bi ji Bog uslišal prošnjo in da bi dobila bratca. Prošnjo ji je bila uslišana, kmalu pa je Anica spoznala, da ima sedaj bratca v hiši prvo besedo in da je stopila ona čisto v ozadje. Vsa nesrečna reče nato očetu:

»Pa če bi sedaj polagala dnevno dva sladkorčka ali odnesejo potem zopet bratca?«

Po ovinkih.

— Oprostite, gospodična! Šele danes sem prišel v to mesto, pa se še ne spoznam dobro. Ali bi bili tako dobri, pa bi mi povedali, kje — stanujete?«

Izdajatelj: dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik: Železnikar Aleksander. Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

se ga v zapor. Sedaj je prišlo do poravnave. Upadki: »l. hrv. štedionica Frane Pollak«, »Bankkomanditgesellschaft na Dunaju« in »Sveobča privredna i zadruga banka d. d. v Zagrebu«, prevzamejo v likvidacijo selo napuščinsko premoženje. Poravnalna kvota znaša 30%. Tirjatve, katerim je bila priznana pravica do glasovanja, znašajo 22,960.871 Din. Stvar še ni pravomočna.

— Peti redni občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug v Sloveniji se vrši v četrtek dne 21. t. m. ob 10. uri predpoldne v Rogoški Slatini v Zdraviliškem domu.

— Prostovoljno gasilno društvo v Zagorju ob šavi praznuje dne 26. julija t. l. slovesno blagoslovljenje nove bencinmotorne brizgalne. Naprošajo se vsa cenjena društva, tako gasilska, kakor tudi druga sosedna, da se na to praznovanje ozirajo ter ne prireajo za ta dan drugih slavnosti. — Polovična vožnja na to praznovanje je zaprosena.

Ljubljana.

1— Jugoslovensko Češkoslovaška Liga v Ljubljani priredi v sredo, dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Mestnega doma predavanje »o Lužiških Srbih«. Predava redaktor ČTK iz Prage, gospod Jiří Vičaz v slovenskem jeziku. Vstopnina 3 Din za osebo, za dijake 1 Din.

1— Policijske vesti. V soboto so aretirali 4 osebe. Največje hudo delstvo, za katerega gre, je tatvina ženske obleke, vredne 1000 Din. Vloženih je bilo vsega skupaj 27 ovadb: 3 radi tatvine, 1 radi kaljenja nočnega miru, 3 radi prekrščenja policijske ure in 23 radi — prestopkov cestnopolijskega reda.

1— Pometanje ulic v Ljubljani. Merodajnim gospodom v uvaževanje: Gospodje cestni pometalci vstajajo nekoliko prepozno. Ni higijenično, ako se pometi na primer Aleksandrova cesta ob polu osmih, ko gre mladina v šolo. Ceste je treba pometati predno se začne promet.

1— Lov občine Vič. V četrtek dne 28. maja ob 10. uri se bo pri podpisnem srezkem poglavarju v sobi št. 1 potom javne dražbe oddal v zakup lov občine Vič za petletno dobo t. j. od 1. julija 1925 do 31. maja 1930. K tej dražbi se vabijo vsi interesenti s pristavkom, da lahko vsak dan ob uradnih urah vpogledajo dražbene pogoje.

— Moderna Tarzana. V ljubljanski okolici je zasledila policija dva fantiča, ki sta živela kakor dva mlada Tarzana. V gozdni skalni votlini sta imela prav čedno stanovanje. Šim sta se preživljala do sedaj še ni ugotovljeno.

VI. UMETNOSTNA RAZSTAVA NARODNE GALERIJE.

Včeraj ob 11. uri dopoldne je bila slovesno otvorjena VI. umetnostna razstava. Udeležba s strani publike je bila nepričakovano dobra. Navzoče je pozdravil predsednik Narodne galerije g. Ivan Zorman, pred vsem zastopnike vlade, univerze, mestne občine ter raznih kulturnih institucij ter čestitil razstavljalcem, želeč jim najboljšega uspeha. Nato se je vršil ogled razstave, ki obsega preko sto del iz kiparstva, slikarstva, grafike in arhitekture. Splošen vtis razstave je bil jako dober, aranžma vzoren. Podrobno poročilo o razstavi še priobčimo.

Sah z živimi figurami

se ponovi na splošno željo ob znižanih cenah v četrtek, 21. t. m. in na dan birmo ob 4. uri popoldne na prostoru »Atene« — Tivoli. Igrala se bo nova igra.

MALI OGLASI

Glavni oglasni do 10 besed Din 100, vsaka nadaljnja beseda 50 pen.

Suhe mavrohe ali smrčke

kupujemo. Kupci smo tudi za suhe gobe jurčke. Sever & Ko. Ljubljana.

Vrtnice

visokodebelne, priznane lepih vrst, kakor tudi vrtnice-plezalke in vrtnice-žaluzje nudi cenj. občinstvu Anton Ferant, trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg št. 3. Naročila se sprejemajo tudi v cvetličnem paviljonu pri frančiškanskem mostu.

Šivalni stroj

dobro ohranjen se kupi. Ponudbe na upravo pod »Tako je«.

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Pražakovi ulici 3, prtljiče.

Kupi se

pohištvo za pisarno (večje amerik. omare, stole, event. celo garnituro, preproge itd. — Podrobne ponudbe na upravo lista pod šifro »I. B.«

Miren gospod

kateri je cel dan odsoten išče sobo z separatnim vvhodom, najraje v bližini opere. Ponudbe do 21. maja na upravo lista pod »Sobac«.

Instrukcije

v vseh predmetih daje dijak gimnazije. — Naslov se izve v upravi.

Upokojenec

bivši skladiščnik, zmožen več jezikov in pisarniških del, išče mesta kot hišnik, skladiščnik, sluga, inkasant ali kaj sličnega. Zahteve nizke. Ponudbe prositi na upravo lista pod »Vestenc«.

Gospodična

večja vseh pisarniških del išče službo za takoj ali pozneje. — Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prositi na upravo pod »Deloc«.

Znanja želi

gospod iz krogov inteligence. Poznejša ženitev ni izključena. Reflektira na dame do 40 let. Ponudbe pod »Izobraza in samostojnost«.

Najboljši šivalni stroji in kolesa so edino le

Josip Petelinc-a

znanka GRITZNER, PHÖNIX in ADLER za rodbino, obrt in industrijo blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezanju brezplačen. Večletne garancije. Delavnica za popravila. Na veliko. Telefon 913. Na malo.

Damski in dekliški slamniki

po znižanih cenah ravno-kar došli!

Oblike damske od Din 70.— do Din 150.—, otroške od Din 50.— do Din 70.— nakitene od Din 100.— naprej — dokler traja zaloga.

Oglejte si cene v izložbi

MINKA HORVAT, Ljubljana, Stari trg št. 21

Trgovci zaslužijo

dobro pri patentiranih javorjevih pralnikih 28 x 31 cm kot slonokošeni, trpežnejši od pločevinastih, 50 romedov 400 Din povzajem. Vrečko, Polzela.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon št. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

GAMAUFVOVO umetno gnojilo za cvetlice

je izborna učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—.

Razpošilja društvo:

„VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič, Kanc.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, čepas robe, ščetke, skance, toaletno blago. Telefon 913

Kupi se

dobro ohranjeno moško kol. Ponudbe na upravo pod šifro »Koloc«.

Abadie

cigaretni papir »opet stalno na ulogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

Primerne najemnika za

samske sobe, stanovanja

dobite pri in potom tvrdke »Posredovalec, Sv. Petra cesta 23/I. — Prijave ustno ali pismeno.